

การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริม
การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดสุรินทร์
TEACHERS' PARTICIPATION IN SCHOOL ADMINISTRATION
UNDER SURIN PROVINCIAL OFFICE OF THE NON-FORMAL
AND INFORMAL EDUCATION

¹คมสัน ไกรรักษ์ และ ²รัตนา กาญจนพันธุ์
¹Khomsun Krairak and ²Ratana Karnjanapun

มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ประเทศไทย
Ramkhamhaeng University, Thailand

¹nan.khomsun@gmail.com

Received: May 21, 2023; Revised: July 26, 2023; Accepted: August 16, 2023

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดสุรินทร์ จำแนกตามระดับการศึกษา อายุและประสบการณ์ทำงาน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดสุรินทร์ จำนวน 196 คน เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.60 - 1.00 มีค่าความเชื่อมั่น 0.93 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว และการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ ผลการวิจัยพบว่า 1) การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดสุรินทร์ โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 2) ครูที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดสุรินทร์ โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน 3) ครูที่มีอายุต่างกันมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดสุรินทร์ โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน 4) ครูที่มี

¹ นักศึกษา, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

² รองศาสตราจารย์, ภาควิชาบริหารการศึกษาและอุดมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

ประสบการณ์ทำงานต่างก็มีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดสุรินทร์ โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ : การมีส่วนร่วม, ครู, การบริหารสถานศึกษา

Abstract

The purpose of this research were to study of Teachers' Participation in School Administration Under Surin Provincial Office of the Non-Formal and informal Education. Classified by education level, age and work experience. The sample group were teachers in School Administration Under Surin Provincial Office of the Non-Formal and informal Education, 196 people. The instrument used to collect the data was a 5-rating scale questionnaire. The discrimination was between 0.60 and 1.00, and the reliability was 0.93. The statistics used in the data analysis were frequency distribution, percentage, mean, standard deviation, t-test, One-way analysis of variance and Scheffe's comparison test. The research findings were as follows 1) The level of teachers' participation in school administration under Surin Provincial Office of the Non-Formal and informal Education as a whole and each aspect was at a high level. 2) Teachers with different level of education. Teachers' participation in school administration under Surin Provincial Office of the Non-Formal and informal Education. Overall and by side not different. 3) Teachers with different age. Teachers' participation in school administration under Surin Provincial Office of the Non-Formal and informal Education. Overall and by side not different. 4) Teachers with different work experience. Teachers' participation in school administration under Surin Provincial Office of the Non-Formal and informal Education. Overall and by side not different.

Keywords : Participation , Teacher , School Administration

บทนำ

การศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญที่จะช่วยให้คนพัฒนาตนเองในด้านต่างๆตลอดช่วงชีวิต ตั้งแต่การวางรากฐานพัฒนาการของชีวิต การพัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถต่างๆที่จะดำรงชีวิตและประกอบอาชีพได้อย่างมีความสุข รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง เนื่องจากสถานการณ์ในปัจจุบันทุกช่วง ชีวิตของบุคคลต้องพบกับความเปลี่ยนแปลงในด้านต่างๆมากมาย การศึกษาจึงเป็นเครื่องมือสำคัญที่จะ ช่วยเตรียมความพร้อมให้บุคคลเผชิญกับความเปลี่ยนแปลง ได้อย่างเหมาะสมในภาวะดังกล่าวซึ่ง ดำเนินต่อเนื่องหลายปีที่ผ่านมา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2545 :11) ได้ระบุไว้ว่า หน่วยงานทางการศึกษาต้องพัฒนาระบบการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ ได้

มาตรฐาน และประสิทธิภาพ ดีพอที่จะพัฒนาบุคคลและประเทศชาติให้ก้าวทันการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว โดยจัดให้มีการปฏิรูปการศึกษาที่เกิดขึ้นจริง

การปฏิรูปการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ได้กำหนดให้มีการปฏิรูปการบริหารและการจัดการไว้ในหมวด 5 การบริหารและการจัดการศึกษาไว้ว่ามาตรา 39 ให้กระทรวงศึกษาธิการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา ทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป ไปยังคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาในเขต พื้นที่การศึกษาโดยตรง การเปลี่ยนแปลงดังกล่าว เป็นการกระจายอำนาจการจัดและบริหาร การศึกษาไปให้เขตพื้นที่การศึกษา การบริหารมิใช่การสั่งการจากส่วนกลางดังที่เคยเป็น หากแต่เขตพื้นที่และสถานศึกษาจะต้องดำเนินการโดยความร่วมมือจากทุกฝ่ายทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา โดยเปิดโอกาสให้บุคลากรภายในโรงเรียน ผู้ปกครอง ศิษย์เก่าและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม ในการจัดและ บริหารการศึกษา หรือกล่าวได้ว่าเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการศึกษาทุกฝ่ายได้เข้ามามี บทบาทในการจัดและบริหารการศึกษา (ทิพวรรณ จันทร์สถิต, 2546. หน้า 1)

สถานศึกษามีสภาพเป็นนิติบุคคล ซึ่งสามารถบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน แนวคิดการกระจายอำนาจการจัดการศึกษา จากส่วนกลางไปยังสถานศึกษา โดยตรงให้สถานศึกษามีอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบและความคล่องตัวในการบริหารจัดการ และการมีส่วนร่วมรับผิดชอบ ในการตัดสินใจให้สถานศึกษาเปิดโอกาสให้ผู้เกี่ยวข้องได้มีส่วนร่วมในการบริหาร ร่วมตัดสินใจ และร่วมจัดการศึกษา

ผู้วิจัยจึงสนใจ การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดสุรินทร์

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดสุรินทร์
2. เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดสุรินทร์ จำแนกตามระดับการศึกษา อายุและประสบการณ์ทำงาน

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบสำรวจ (Survey research) ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยของการศึกษาค้นคว้าในด้านต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ คือ ครูในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดสุรินทร์ จำนวน 399 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ บุคลากรในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดสุรินทร์ ปีการศึกษา 2565 จำนวน 196 คน โดยใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างง่าย (Simple Random Sampling) และได้ใช้การกำหนดกลุ่มตัวอย่างที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 จากกรมเปิดตารางของ Cohen, Manion, and Morrison (2011:147)

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมุ่งศึกษาการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดสุรินทร์ โดยกำหนดเนื้อหาการวิจัยใน 4 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านการบริหารงานวิชาการ 2) ด้านการบริหารงานงบประมาณ 3) ด้านการบริหารงานบุคคล และ 4) ด้านการบริหารงานทั่วไป

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดสุรินทร์ โดยแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ระดับการศึกษา อายุและประสบการณ์ทำงาน เป็นแบบสอบถามแบบเลือกตอบ (Checklist)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดสุรินทร์ โดยแบ่งออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่ 1.ด้านการบริหารงานวิชาการ 2.ด้านการบริหารงานงบประมาณ 3.ด้านการบริหารงานบุคคล 4.ด้านการบริหารงานทั่วไป มีลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามรูปแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ โดยใช้สถิติการแจกแจงความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การทดสอบค่าที (t-test) วิเคราะห์โดยการทดสอบค่าความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) ถ้าพบความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จะเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's post hoc comparison) แล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบการบรรยาย

ผลการวิจัย

จากการศึกษา การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดสุรินทร์ สรุปผลดังนี้

1. การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดสุรินทร์ แสดงดังตารางที่ 1 ดังนี้

ตารางที่ 1 ผลการศึกษาการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดสุรินทร์ โดยภาพรวมและรายด้าน

การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษา	ความคิดเห็นของครู		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1.ด้านการบริหารงานวิชาการ	4.31	0.55	มาก
2.ด้านการบริหารงานงบประมาณ	4.35	0.58	มาก
3.ด้านการบริหารงานบุคคล	4.19	0.66	มาก
4.ด้านการบริหารงานทั่วไป	4.23	0.59	มาก
รวม	4.27	0.55	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่าครูมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดสุรินทร์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.27$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยมีค่าเฉลี่ยเรียงตามลำดับมากไปน้อย ได้แก่ ด้านการบริหารงานงบประมาณ ($\bar{X} = 4.35$) ด้านการบริหารงานวิชาการ ($\bar{X} = 4.31$) ด้านการบริหารงานทั่วไป ($\bar{X} = 4.23$) และด้านการบริหารงานบุคคล ($\bar{X} = 4.19$)

2. เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดสุรินทร์ จำแนกตามระดับการศึกษา อายุ และประสบการณ์ทำงาน แสดงดังตารางที่ 2-4 ดังนี้

ตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดสุรินทร์ ระดับการศึกษา ดังนี้

การมีส่วนร่วมของครู ในการบริหารสถานศึกษา	ระดับการศึกษา					
	ปริญญาตรี		สูงกว่าปริญญาตรี			
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	t	Sig
1.ด้านการบริหารงานวิชาการ	4.31	0.54	4.49	0.72	-.921	0.358
2.ด้านการบริหารงานงบประมาณ	4.34	0.58	4.57	0.66	-1.101	0.272
3.ด้านการบริหารงานบุคคล	4.18	0.65	4.31	0.87	-.537	0.592
4.ด้านการบริหารงานทั่วไป	4.22	0.59	4.51	0.73	-1.380	0.169
รวม	4.26	0.54	4.47	0.74	-1.060	0.291

จากตารางที่ 2 พบว่า ครูที่มีระดับการศึกษาต่างกัน การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดสุรินทร์ โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 3 ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดสุรินทร์ ด้านอายุ

การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษา	อายุ							
	น้อยกว่า 35 ปี		35 ปี - 45 ปี		มากกว่า 45 ปีขึ้นไป		F	Sig
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD		
1.ด้านการบริหารงานวิชาการ	4.23	0.55	4.38	0.57	4.30	0.52	1.090	0.338
2.ด้านการบริหารงานงบประมาณ	4.21	0.66	4.42	0.60	4.37	0.49	2.009	0.137
3.ด้านการบริหารงานบุคคล	4.25	0.66	4.26	0.68	4.07	0.63	1.778	0.172
4.ด้านการบริหารงานทั่วไป	4.22	0.63	4.27	0.63	4.19	0.53	.335	0.716
รวม	4.23	0.59	4.33	0.58	4.23	0.47	.834	0.436

จากตารางที่ 3 พบว่า ครูที่มีอายุต่างกัน การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดสุรินทร์ โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4 ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดสุรินทร์ ด้านประสบการณ์ทำงาน

การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษา	ประสบการณ์ทำงาน							
	น้อยกว่า 10 ปี		10 ปี - 20 ปี		มากกว่า 20 ปี ขึ้นไป		F	Sig
	$\bar{X}$	SD.	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD		
1. ด้านการบริหารงานวิชาการ	4.32	0.56	4.28	0.58	4.39	0.45	0.596	0.552
2. ด้านการบริหารงานงบประมาณ	4.28	0.64	4.34	0.58	4.51	0.45	2.063	0.130
3. ด้านการบริหารงานบุคคล	4.25	0.65	4.07	0.71	4.36	0.52	3.018	0.051
4. ด้านการบริหารงานทั่วไป	4.27	0.63	4.13	0.60	4.38	0.47	2.546	0.081
รวม	4.28	0.58	4.20	0.55	4.41	0.43	1.912	0.151

จากตารางที่ 4 พบว่า ครูที่มีประสบการณ์ทำงานต่างกัน การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดสุรินทร์ โดยภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผล

จากการศึกษา การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดสุรินทร์ มีประเด็นที่สำคัญอภิปรายผล ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดสุรินทร์ โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงตามลำดับจากด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการบริหารงานงบประมาณ รองลงมา ได้แก่ ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงานทั่วไป และมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ด้านการบริหารงานบุคคล ซึ่งสอดคล้องกับ สัมฤทธิ์ กางเพ็ง (2545) ได้กล่าวถึงการมีส่วนร่วมไว้ว่า เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้ปฏิบัติงานมีส่วนร่วมในการทำงาน ซึ่งจะทำให้เกิดความรู้สึกเกี่ยวข้องผูกพันกับงานหรือองค์การ โดยมีการตัดสินใจดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งร่วมกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ จารุวรรณ รากเงิน และคณะ (2560) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของครูและบุคลากรทางการศึกษาต่อการบริหารสถานศึกษาโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า ระดับความคิดเห็นที่มีต่อการมีส่วนร่วมของครูและบุคลากรทางการศึกษาต่อการบริหารสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดร้อยเอ็ด โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุภาวดี ใจภักดี และอัจฉรา วัฒนานรงค์ (2563) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของครูผู้สอนในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 พบว่า ครูผู้สอนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 มีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาโดยรวมและในแต่ละด้านอยู่ในระดับมาก

2. เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดสุรินทร์ จำแนกตามระดับการศึกษา อายุ และประสบการณ์ทำงาน พบว่า

2.1 ครูที่มีระดับการศึกษาต่างกัน การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดสุรินทร์ โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารเปิดโอกาสให้ครูทุกระดับการศึกษามีส่วนร่วมในการดำเนินงาน มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ร่วมสนับสนุน ร่วมปฏิบัติงาน ร่วมพัฒนางานด้านต่างๆของสถานศึกษาอย่างเหมาะสม เพื่อให้ภารกิจของสถานศึกษาประสบความสำเร็จและบรรลุเป้าหมาย สอดคล้องกับ จุฑามาศ พันสุวรรณ (2562) ได้กล่าวถึงการมีส่วนร่วมไว้ว่าเป็นการเปิดโอกาสให้บุคลากร หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้เข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การสนับสนุน การปฏิบัติงาน การพัฒนาและประสิทธิผลขององค์กรขึ้นอยู่กับการรวมพลังที่จะผลักดันให้ภารกิจประสบความสำเร็จและบรรลุเป้าหมาย สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุภาวดี ใจภักดี และอัจฉรา วัฒนานรงค์ (2563) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของครูผู้สอนในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 พบว่า ครูผู้สอนที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีและสูงกว่าปริญญาตรี มีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของนิรุทธ์ นันทมาศวังนรา และคณะ (2564) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของ

ครูในการบริหารสถานศึกษาโรงเรียนกลุ่มเขื่อนบางลาง สังกัดสำนักเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษายะลา เขต 2 พบว่า การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษาโรงเรียนกลุ่มเขื่อนบางลาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 2 จำแนกภูมิการศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

2.2 ครูที่มีอายุต่างกัน การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดสุรินทร์ โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารเปิดโอกาสให้ครูทุกช่วงวัยมีส่วนร่วมเกี่ยวข้องในกระบวนการบริหารสถานศึกษาตามบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบของครูทุกคน ทุกฝ่ายร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมปฏิบัติงาน ร่วมประเมินผลเพื่อให้การปฏิบัติงานในสถานศึกษาประสบผลสำเร็จตามเป้าหมาย สอดคล้องกับ อ่ำภา สมันพิช (2561) ได้กล่าวถึงการมีส่วนร่วมไว้ว่าเป็น การที่บุคคลเข้าไปมีส่วนร่วมเกี่ยวข้องในกระบวนการบริหารตามบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบของทุกคนทุกฝ่ายร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมปฏิบัติกรร่วมรับผลประโยชน์ร่วมประเมินผลเพื่อให้การปฏิบัติงานในองค์การประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ กนกรัตน์ ทำจะดี (2560) ได้ศึกษาการบริหารแบบมีส่วนร่วมในงานวิชาการของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 พบว่า ครูที่มีอายุต่างกั นมีการบริหารแบบมีส่วนร่วมในงานวิชาการ โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ เพ็ญพิศ ผาพองยูน (2560) ได้ศึกษาการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ พบว่า ครูที่มีอายุต่างกันมีการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการบริหารงานงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารงานทั่วไป โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

2.3 ครูที่มีประสบการณ์ทำงานต่างกัน การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดสุรินทร์ โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารเปิดโอกาสให้ครูทุกคน ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานตามหน้าที่ที่รับผิดชอบ มีส่วนร่วมในการสนับสนุนร่วมกันตัดสินใจในกิจการต่างๆของสถานศึกษา ร่วมกำหนดการวางแผนอย่างมีระบบ กำหนดนโยบาย มีการติดตามผลและประเมินผลร่วมกันนำผลการปฏิบัติไปปรับปรุงพัฒนางานในสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับบลิตา ปวะบุตร (2555) ได้กล่าวถึงการมีส่วนร่วมไว้ว่า เป็นการเปิดโอกาสให้บุคคลเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจในกิจการต่างๆสนับสนุนตัดสินใจ กำหนดการวางแผนอย่างมีระบบ กำหนดนโยบาย มีการติดตามผลและประเมินผลร่วมกันนำผลการปฏิบัติไปปรับปรุงพัฒนางานในสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นไป สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุภาวดี ใจภักดี และอัจฉรา วัฒนารงค์ (2563) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของครูผู้สอนในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 พบว่า ครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างกัน มีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของสมโภชน์ อนุเกตุ และคณะ (2565) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของครูและบุคลากรทางการศึกษาในการบริหารสถานศึกษาอำเภอปากเกร็ด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นนทบุรี เขต 2 พบว่า ครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีประสบการณ์ในการ

ปฏิบัติงานต่างกัน มีส่วนร่วมในการบริหาร สถานศึกษาอำเภอปากเกร็ด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

องค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษา

จากผลการวิจัย การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดสุรินทร์ โดยในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ดังนั้นเพื่อเป็นการพัฒนาการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษา เพื่อให้อยู่ในระดับที่สูงขึ้น ดังนี้ 1) ด้านการบริหารงานวิชาการ พบว่า ครูมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษา ให้มีการส่งเสริมการนิเทศการศึกษาให้ครูในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดสุรินทร์ ได้เข้ามามีส่วนร่วมกระบวนการนิเทศการศึกษาในสถานศึกษา 2) ด้านการบริหารงานงบประมาณ พบว่า ครูมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษา ให้ครูมีส่วนร่วมตรวจสอบ ติดตามการใช้เงินงบประมาณและเงินนอกงบประมาณของสถานศึกษาให้เป็นไปตามแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ ผู้บริหารควรให้มีการส่งเสริมให้ครูในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดสุรินทร์ ได้เข้ามามีส่วนร่วมตรวจสอบ การปฏิบัติงานของสถานศึกษาให้เป็นไปตามแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ 3) ด้านการบริหารงานบุคคล พบว่า ครูมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษา ให้ครูมีส่วนร่วมกำหนดเกณฑ์การให้สวัสดิการของครูและบุคลากรทางการศึกษา ผู้บริหารควรให้มีการส่งเสริมให้ครูในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดสุรินทร์ ได้เข้ามามีส่วนร่วมกำหนดเกณฑ์การให้สวัสดิการของครูและบุคลากรทางการศึกษา

4. ด้านการบริหารงานทั่วไป พบว่า ครูมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษา ให้ครูมีส่วนร่วมจัดหาจัดซื้อทรัพยากรการศึกษาที่จำเป็น ผู้บริหารควรให้มีการส่งเสริมให้ครูในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดสุรินทร์ ได้เข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการจัดหาจัดซื้อทรัพยากรการศึกษา

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546).พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 พร้อมกฎกระทรวงที่เกี่ยวข้องและพระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ พ.ศ. 2545. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์(ร.ส.พ.)
- กนกรัตน์ ทำจะดี. (2560). การบริหารแบบมีส่วนร่วมในงานวิชาการของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยสยาม.

- จารุวรรณ รากเงิน และคณะ. (2560). การมีส่วนร่วมของครูและบุคลากรทางการศึกษาต่อการบริหารสถานศึกษาโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดร้อยเอ็ด. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด.
- จุฑามาศ พันสุวรรณ. (2562). การพัฒนารูปแบบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา ในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เทศบาลนครเชียงใหม่. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.
- ทิพวรรณ จันทรสติย์. (2546). การบริหารแบบมีส่วนร่วม. วิชาการสถาบันราชภัฏธนบุรี น.1
- นิรุทธ์ นันทมาศวังนรา และคณะ. (2564). การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษาโรงเรียนกลุ่มเขื่อนบางลาง สังกัดสำนักเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 2. สถาบันรัชต์ภาคย์.
- เพ็ญพิศ ผาพองยูน (2560). การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัทมา. บัณฑิตวิทยาลัย : วิทยาลัยสันตพล.
- ลลิตา ปวะบุตร. (2555). การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลสันปูเลย อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สมโภชน์ อเนกสุข และคณะ. (2565). การมีส่วนร่วมของครูและบุคลากรทางการศึกษาในการบริหารสถานศึกษาอำเภอปากเกร็ด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 2. มหาวิทยาลัยปทุมธานี
- สัมฤทธิ์ กางเพ็ง. (2545). รูปแบบการมีส่วนร่วมในสถานศึกษา. วารสารวิชาการ
- สุภาวดี ใจภักดี และอัจฉรา วัฒนานรงค์. (2563). การมีส่วนร่วมของครูผู้สอนในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยพะเยา
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2545). การดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ปฏิรูปการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- อำภา สมันพิช. (2561). การมีส่วนร่วมในการบริหารกับความยืดหยุ่นผู้พันกับองค์การของครูในสถาบันการอาชีวศึกษา กรุงเทพมหานคร . (บัณฑิตวิทยาลัย :มหาวิทยาลัยสยาม.
- Cohen, L., Manion, L., & Morrison, K. (2011). *Research Methods in Education* (7th ed.). London: Routledge.